

CIVIL FLYGFART PÅ ÄRNA?

*Partienkät inför kommunalvalet i Uppsala
9 september 2018*

*med kronologiska basfakta om civilflygsprojektet
2004 - 2019*

Enkäten utförd och rapporten sammanställd

för

Arbetsgruppen inom Nätverket för ett civilflygsfritt Uppsala

av

Lars Rudebeck

Lars.Rudebeck@telia.com

(nytryck med smärrettelser och uppdatering september 2021)

<i>Innehåll</i>	sid
Förord	3
Enkäten	4
Svaren	5
Kommentar	10
Slutsatser i korthet	12
Hållpunkter 2004-2018	13
Slutpunkt 2019	16
Pressmeddelande om 13 september 2019	17

Förord

För elva år sedan, den 29 augusti 2007, hade en samarbetsorganisation för lokala affärsintressen, kommunen och universiteten i Uppsala vid namn *Uppsala Airport Development Forum* kallat till offentligt möte på Hotell Linné i Uppsala. Där meddelade vd för riskkapitalbolaget *Uppsala Air AB* (senare *Uppsala Airport AB*) att Uppsala snart skulle få en alldeles egen flygplats för civil, kommersiell linjetrafik, in- och utrikes, i samarbete med Försvarmakten på den militära flygplatsen vid Ärna, fyra km från Uppsala domkyrka i stadens centrum. Bolaget räknade med att anläggningsarbetena skulle vara igång redan sommaren 2008. Några av oss som deltog vid mötet fann idén helt absurd med tanke på miljö, hälsa, klimat, resursanvändning och Uppsalas framtid. Ett sådant projekt måste gå att stoppa, om bara tillräckligt många människor får upp ögonen.

Mötet på Hotell Linné blev startpunkten för det motstånd som ledde till att *Nätverket för ett civilflygsfritt Ärna* senare samma höst formerades i samverkan mellan enskilda medborgare, Naturskyddsföreningen och andra aktörer i miljörörelsen. Nätverket uppstod ur en e-postlista som cirkulerades vid Försvarmaktens medborgarsamråd på Folkets hus den 15 november 2007. Det har spelat en central roll i motståndet mot civilflyg på Ärna under parollen "*Miljö och hälsa värna, inget civilflyg på Ärna.*"

Ännu idag, sommaren 2018, har ingen civil flygplats börjat anläggas på flygfältet.

Den 1 juni 2018 skickade Arbetsgruppen i vårt nätverk ut en enkät till de politiska partierna i Uppsala, där vi bad dem precisera sin inställning till civilflygsprojektet på Ärna inför valet den 9 september 2018.

En vecka senare, den 8 juni, kom en dramatisk vändning i den långa och segslitna dragkampen om civilflyg på Ärna. Uppsala Airport AB meddelade att bolaget drar sig ur projektet. Försvarmakten står alltså nu utan partner och utförare. Vad kommer det att innebära? Ännu har ingenting meddelats.

Här följer nu enkäten, partiernas svar på frågorna, en kort kommentar till svaren med slutsats inför valet den 9 september, samt till sist en kronologisk sammanställning av viktiga hållpunkter i historien om civilflyg på Ärna 2004-2018. Sex av de nio enkätsvar som presenteras i denna rapport tog vi emot före den 8 juni.

Vi tackar de politiska representanterna för deras beredvilliga svar på våra frågor

Uppsala, 8 augusti 2018

Arbetsgruppen inom Nätverket för ett civilflygsfritt Uppsala/Lars Rudebeck

Lars.Rudebeck@telia.com

Enkäten

Till

De politiska partier som nu är representerade i Uppsala kommunfullmäktige.

*Socialdemokraterna
Vänsterpartiet
Miljöpartiet
Moderaterna
Centerpartiet
Liberalerna
Kristdemokraterna
Sverigedemokraterna
Feministiskt initiativ*

Inför kommunalvalet i september 2018 ber vi er besvara följande två frågor så klart och koncist ni kan. Vår avsikt är att distribuera era svar i vårt nätverk med ett par hundra e-postadresser till engagerade medborgare. Där finns även Naturskyddsföreningen i Uppsala och Uppsala län samt föreningen Sköna Gröna Uppsala. Vi kommer dessutom att förmedla era svar till lokala media.

Vi ber er svara via e-postadressen nedan.

- 1. Vilken är ert partis principiella grundinställning till frågan om civil flygfart på Ärna?*
- 2. Om ert parti efter valet den 9 september 2018 skulle hamna i allians eller annat samarbete med något eller några partier i kommunen med annan inställning än ert eget till civil flygfart på Ärna, hur skulle ni då i den politiska praktiken förhålla er om frågan ställdes på sin spets? Tex gällande bygglov eller eventuella överklaganden?*

Med bästa hälsningar,

Uppsala den 1 juni 2018

Arbetsgruppen inom Nätverket för civilflygsfritt Ärna/Lars Rudebeck

Lars.Rudebeck@telia.com

Svaren

Socialdemokraterna

Svar 1.6.2018. Insänt av Johan Ekström, politisk sekreterare:

1. "Vi motsätter oss civil flygfart på Ärna."
2. "Vi kommer inte att rösta för civil flygfart på Ärna."

Miljöpartiet

Svar 1.6.2018. Insänt av Rickard Malmström, kommunalråd:

1. "Miljöpartiet är emot civilflyg på Ärna eftersom klimatförändringarna kräver att vi flyger mindre. Ytterligare en flygplats skulle innebära att fler väljer flyg. En annan orsak till att vi är emot civilflyg på Ärna är att det är ett område som skulle skänka kommuninvånarna stora värden den dag flyget flyttar helt och området kan öppnas upp och bli en tillgänglig del för alla i kommunen."
2. "Miljöpartiet kommer oavsett valresultat förespråka att kommunen använder det mandat som finns för att motverka en etablering av civilflyg på Ärna eftersom det är en angelägenhet för hela kommunen."

Vänsterpartiet

Svar 13.6.2018. Insänt av Ilona Szatmari Waldau, kommunalråd:

1. "Jag vet inte om det fortfarande är aktuellt men Vänsterpartiet har varit emot etableringen sedan dag 1, som enda parti. "
2. "Skulle frågan om civil flygplats aktualiseras igen kommer vi inte att gå med på det även om vi samarbetade med partier som stödjer det."

Centerpartiet

Svar 1.6.2018. Insänt av Stefan Hanna, kommunalråd:

1. "VI ÄR EMOT ETABLERING AV CIVILFLYG PÅ ÄRNA. VI ANSER ATT ARLANDA, BROMMA, VÄSTERÅS OCH SKAVSTA FLYGPLATS ÄR TILLRÄCKLIGA PLATSER FÖR ATT BELÄGGAS MED DEN CIVILFLYGKAPACITET SOM KRÄVS KOPPLAT TILL EN ALLT STÖRRE BEFOLKNING. VI STÄLLER OSS POSITIVA TILL ATT ÄRNA KAN NYTTJAS FÖR FLER FLYGRÖRELSER KOPPLADE TILL FÖRSVARVERKSAMHET, AMBULANSFLYG, SJÖRÄDDNING OCH POLISVERKSAMHET."
2. "VI GÖR SOM VI GJORDE NÄR VI INGICK I DEN FÖRRA MAJORITETEN I UPPSALA KOMMUN, DET VILL SÄGA RÖSTAR EMOT ALLA FÖRSLAG SOM SYFTAR TILL CIVILFLYGVERKSAMHET PÅ ÄRNA."

Moderaterna

Svar 1.6.2018. Insänt av Fredrik Ahlstedt, kommunalråd:

"Frågan är inte aktuell längre eftersom försvarsmakten själva behöver flygfältet och omkringliggande mark i och med det förändrade säkerhetsläget. Moderaterna stödjer utökningen av försvaret verksamhet i Uppsala och då särskilt flygverksamheten."

Eftersom ovanstående inte var direkt svar på de ställda frågorna, fick moderaterna även en följdfråga om sin "principiella grundinställning":

På följdfrågan fick vi samma dag detta svar:

"Vi har inte och har aldrig haft någon principiell hållning i denna fråga varken positiv eller negativt. Moderaterna anser att lagar och regler skall följas och vara lika för alla.

Försvarsmakten har ju återtagit frågan och gör nu bedömningen att de kommer stanna på Ärna för lång tid framöver så frågan är inte aktuell."

Liberalerna

Svar 11.6.2018. Insänt av Helena Hedman Skoglund, socialpolitisk sekreterare, skolpolitisk talesperson, kommunalråds kandidat:

1. "Liberalerna (dåvarande Folkpartiet) ställde sig positivt till en civil flygplats när diskussionerna påbörjades runt 2004–2005. Kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd, som då hade liberal ledning, satte mycket stränga miljökrav som villkor för att tillåta civilflyg på Ärna. Tillståndsmyndigheten (Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation) hörsammade i stort de kraven. Trots att tillstånd finns har inget bolag valt att starta flygverksamhet.

Nu har det gått många år och mycket har hänt i Uppsala, Sverige och världen sedan dess. Nya forskningsrapporter har visat flygets negativa klimatpåverkan, även kring bullrets negativa påverkan på folkhälsa finns det mer forskning än tidigare. Försvarsmakten har i dagarna beslutat att flytta hela Mälardalens luftförsvaret till Ärna vilket kommer att begränsa den civila verksamheten avsevärt. Även till ambulansflygets förutsättningar måste hänsyn tas i beräkning av hur flygplatsen kan användas. Beslutet om fyrspar med fler tågavgångar till och från Arlanda gör resan dit snabbare och bekvämare. De sammantagna förändringar sedan 2005 gör att vi i Liberalerna omprövar vårt ställningstagande och erkänner att en civilflygplats på Ärna inte är klimatsmart, resurseffektivt och påverkar folkhälsa negativt. Mot denna bakgrund säger vi nej till en civilflygplats på Ärna. Politik handlar om mod och modet att kunna ompröva tidigare beslut, det gör vi nu i Liberalerna. En civil flygplats på Ärna är omodernt som tanke."

2. "Liberalerna kommer att vara konsekventa i enlighet med det vi skriver ovan. Nej till civil flygplats på Ärna. Med tanke på förra veckans besked kommer frågan inte ha någon betydelse för samarbeten efter valet.

Vi får dock inte glömma att dåvarande regeringen med Annie Lööf (C) som näringslivsminister och Lena Ek (C) som miljöminister avgjorde frågan nationellt genom att säga ja till civil flygverksamhet på Ärna och avsåg därmed samtliga överklaganden i ärendet."

Kristdemokraterna

Svar 20.6.2018. Insänt av Victor Landing, politisk sekreterare:

:

1. " Vi i KD har aldrig varit emot att ett privat företag investerar i civilflyg i Uppsala. Att även kommersiellt civilflyg skulle kunna tillkomma på Ärna skulle ytterligare stärka bilden av en flygplats vars betydelse ökar allt mer. Det skulle kunna stärka Uppsala, ge arbetstillfällen och ge möjligheter för Uppsala som vi hade sett som väldigt positivt. Med anledning av de många utmaningar och stora ekonomiska kostnaderna så har det tilltänkta bolaget som skulle driva civilflyget valt att skrota planerna vilket vi tycker är synd."
2. "Huruvida det är en bra idé eller inte med civil flygfart på Ärna måste huvudsakligen företag som vill driva verksamhet få avgöra utifrån den eventuella efterfrågan som kan tänkas finnas. Det är inte huvudsakligen politikerns uppgift att bedöma företags affärsidéer. Nu har processen för att få civilflyg till Ärna varit en väldigt utdragen process, men en eventuell ansökan om bygglov från flygplatsbolaget skulle få genomgå samma process som övriga bygglovsärenden. I Uppsala har vi många bygglovsärenden att hantera, och en eventuell bygglovsansökan från flygplatsbolaget skulle få genomgå samma process som övriga ärenden. Vi står dock fortfarande fast vid att civilflyg på Ärna skulle kunna tillföra mycket positivt till Uppsala."

Sverigedemokraterna

Svar 2.6.2018. Insänt av Simon Alm, distriktsordförande, SD Uppland.

1. "Vi är emot civilflyg på Ärna. Vår åsikt är att det är en militäranläggning och den behövs till just militära ändamål. Det finns argument för att det går att kombinera, men de argumenten förutsätter att militären under lång framtid inte beviljas kraftiga förstärkningar. Vårt parti vill kraftigt förstärka militären och därmed vore det ostrategiskt att lova bort en stor del av flygplatsens kapacitet. Därutöver kan risken för sabotage öka om man inte har det som en renodlad militärflygplats. "
2. "Vi kommer att se över alla möjligheter som finns för att svaret enligt ovan ska bli verklighet. I den politiska verkligheten har vårt parti inte haft något officiellt samarbete med de andra partierna i länet, även om vi har samarbetat med många partier under förutsättning att vi håller tyst om det. Det är helt avgörande vilken konstellation som blir aktuell, och vårt partis förhandlingsmandat blir starkt beroende av hur stort väljarstöd vi får samt hur skört samarbetet skulle bli. Exempelvis om vi samarbetar med de S+MP+V med en skör majoritet får vi problem om ett parti inte vill vara med på vår linje, jämfört med om vi samarbetar med S+MP där V inte skulle behövas. Det beror således helt på hur starkt mandat vi får i valet samt hur blockfördelningen blir. "

Feministiskt initiativ

Svar 2.6.2018. Insänt av Leia Nordin, en av två ordförande i Fi Uppsala:

1. "Vårt svar är enkelt: Nej.
Vi behöver flyga mindre och fler flygplatser bidrar ju till ökat flygande. Sedan är det ju extra känsligt med just Ärna då det skulle ha en så pass stor påverkan på miljön."
2. "Vi kommer inte acceptera något samarbete som är så pass bindande att vi skulle tvingas rösta emot våra egna grundläggande värderingar. Oavsett hur olika allianser och samarbeten ser ut efter valet så kommer vi fortsätta att säga nej till civilflyg på Ärna."

Kommentar

Inledning

Enkäten som redovisas här handlar om politiska partier. Vårt eget nätverk rör sig i det s k civila samhället (och även genom alla våra juridiska överklaganden i statsapparaten). Men politik och civilsamhälle griper in i varandra. Vi är självklart intresserade av de politiska aktörer som engagerar sig i samma dragkamp som vi själva.

Dragkampen om civilflyg på Ärna kanske närmar sig sitt slut – fast man kan aldrig veta. Vi tror i varje fall att resultaten av vår enkät har värde för miljöengagerade medborgare och väljare i Uppsala.

Den fråga det handlar om gäller hur våra lokala politiska representanter och beslutsfattare förhåller sig till frågan om civilflyg på Ärna. Vi får tydliga svar om hur de idag säger att de förhåller sig. Svaren presenteras här mot en bakgrund av information om hur de faktiskt har förhållit sig ända sedan början av denna historia.

Indirekt handlar denna rapport också om allt det buller, naturskydd, vatten, koldioxid, klimat och annat som fyller alla överklaganden, dokument, protokoll, tidningsartiklar och utskrifter från radio och tv som sammanställningen sist i rapporten bygger på. Det som redovisas där är hållpunkter i tiden för att hjälpa oss greppa en komplex process.

Redan 2004 hade Försvarsmakten tecknat principavtal med Uppsala Air AB om civil flygfart på Ärna. Under den politiska mandatperioden 2002-2006 styrdes Uppsala kommun av S+V+Mp. En blocköverskridande majoritet i kommunstyrelsen bestående av S + den borgerliga oppositionen förklarade i april 2005, att kommunen "har inget att erinra mot att Uppsala Flygplats prövas för civil flygfart..." (kommunstyrelsens protokoll 2005-04-06).

Under de två följande perioderna 2006-2010 och 2010-2014 styrdes Uppsala av en borgerlig alliansmajoritet. I november 2007 tog socialdemokraterna tydlig ställning mot projektet. Därmed hade den rödgröna oppositionen enats i motstånd mot civilflyg på Ärna. Ungefär fram till mitten av perioden 2010-2014 framstod alliansmajoriteten som enat positiv till projektet. Men Centern började nu ta avstånd, på tvärs både mot sin lokala kommunallians och mot Centern i den nationella alliansregeringen. I oktober 2013 föreslog partiet till och med en skrivelse från kommunstyrelsen till alliansregeringen med krav på stopp för projektet.

Efter valet och regimskiftet 2014 fick Uppsala rödgrönt majoritetsstyre (S+Mp+V) som konsekvent har motsatt sig civilflyg på Ärna i alla sammanhang där kommunen kan påverka. Så sent som i början av juni i år bytte även Liberalerna i Uppsala sida och tar nu avstånd från civilflygsprojektet (se enkätsvar i denna rapport). Men det slutliga avgörandet ligger inte hos kommunen utan hos regeringen. Den rödgröna minoritetsregering (S+Mp) som tillträdde 2014 har hittills inte ställts inför frågan.

För närvarande vilar frågan i stället hos Mark- och miljödomstolen, som inväntar beslut från Miljöprövningsdelegationen (MPD) vid Länsstyrelsen i Uppsala om lämplig plats för civil terminal på Ärna. MPD i sin tur vill först ha preciserade svar på frågor som den har ställt till Uppsala Airport AB/Försvarsmakten.

Nästa obesvarade fråga i kedjan är förstås om MPD någonsin kommer att få några svar om terminalplatsen, sedan flygbolaget som ville bygga terminalen nu har dragit sig ur hela projektet.

Svaren

Miljöpartiet och Vänsterpartiet har hela tiden bjudit konsekvent motstånd mot det föreslagna civilflygsprojektet. Alldeles i början, i kommunstyrelsen 2005, hade Miljöpartiet visserligen en egen ståndpunkt som gick ut på att den civila "flygverksamheten inte får leda till att koldioxidutsläppen ökar..." I praktiken var detta ett omöjligt villkor för flygbolaget att uppfylla. Socialdemokraterna bestämde sig för nej-linjen under den "heta" hösten 2007.

Det klara nej till civilflyg på Ärna som S, Mp och V nu deklarerar i sina enkätsvar är alltså entydigt och konsekvent. De har stått enade i denna fråga sedan 2007. Feministiskt initiativ (Fi) ansluter naturligt med argumentet att "vi behöver flyga mindre" för miljöns skull.

Centern bytte sida under perioden 2010-2014, från ja till nej. Argumenteringen i enkätsvaret går ut på att Ärna inte behövs för civil flygfart, eftersom Uppsalas flygbehov täcks av Arlanda och andra flygplatser inom räckhåll. Åtminstone sedan 2013 har även C hållit fast vid det nej som uttrycks i enkätsvaret.

Liberalerna (f d Folkpartiet) har konsekvent stött civilflygsprojektet fram till helt nyligen. Sysselsättnings- och tillväxtargument har vägt tungt. Men nu skriver deras representant i enkätsvaret att "vi i Liberalerna omprövar vårt ställningstagande och erkänner att en civilflygplats på Ärna inte är klimatsmart, effektivt och påverkar folkhälsa negativt. Mot denna bakgrund säger vi nej till civilflygplats på Ärna."

Liberalernas svar är daterat den 11 juni 2008, alltså tre dagar efter kungörelsen att Uppsala Airport AB drar sig ur projektet. Men enligt en särskild bulletin publicerad i UNT samma dag hade Liberalerna "faktiskt precis formulerat ett ställningstagande som vi skickat till arbetsgruppen inom 'Nätverket för civilflygsfritt Ärna', men beslutet kom innan vi hann gå ut med det. Vi vill inte att det ska framstå som att vi ändrat ställning bara för att beslutet kom..."

De rödgröna, C, Fi, och nu också L, tar alltså klar ställning mot civilflyg på Ärna i sina svar på enkäten. Liberalernas sena omsvängning kom överraskande, åtminstone för utomstående betraktare, men är helt otvetydig.

Även Sverigedemokraterna säger nej. Deras motivering är att Ärna flygfält behövs för militära ändamål.

Sju av nio partier i Uppsala kommunfullmäktige säger alltså idag nej till civilflyg på Ärna. Moderaterna och Kristdemokraterna bildar en grupp för sig. Deras argumentering berör inte miljöfrågan.

Moderaterna säger i sitt svar att partiet inte har någon principiell hållning alls i frågan om civilflyg på Ärna. Men frågan är inte aktuell, säger M, eftersom försvaret nu behöver flygfältet i det förändrade säkerhetsläget. Om den blir aktuell på nytt, ska lagar och regler följas och vara lika för alla. Innebörden tycks vara att om civilflygsfrågan aktualiseras på nytt, kommer M i Uppsala inte att ha några miljöpolitiska invändningar, så länge lagar och regler följs.

Kristdemokraterna i Uppsala är positiva till privata investeringar i civilflyg i Uppsala. Eventuell efterfrågan på marknaden avgör behovet. KD beklagar i sitt svar att "bolaget som skulle driva civilflyget valt att skrota planerna...". Det är inte huvudsakligen politikernas uppgift att bedöma olika företags affärsidéer. En eventuell (ny) ansökan om bygglov "skulle få genomgå samma process som övriga bygglovsärenden." Miljöpolitiska hänsynstaganden nämns inte. Kristdemokraterna "står... fortfarande fast vid att civilflyg på Ärna skulle kunna tillföra mycket positivt till Uppsala."

Slutsatser i korthet (augusti 2018)

Den partipolitiska frontställningen i civilflygsfrågan är mera rörlig och uppbruten och mera påverkad av miljöfrågan än tidigare.

I det nya utrikes- och försvarspolitiska läget kan Ärna flygfält leva vidare utan privata investeringar i civilflyg.

Uppsala Airport AB har dragit sig ur projektet.

Civilflygsförespråkarna avvaktar.

Tydlig slutsats av enkätsvaren:

De väljare i Uppsala som även i framtiden vill slippa civilflyg på Ärna bör inte lägga sina röster på M eller KD den 9 september.

Hållpunkter 2004-2018, samt slutpunkt 2019

Försvarsmaktens och Uppsala Airports projekt om civilflyg på Ärna går tillbaka till 2004. Historien är komplex och rik på politiska och juridiska förvecklingar. För att underlätta tolkningen av enkätsvaren och sätta hela historien i sammanhang följer här en komprimerad lista i kronologisk form och i Nätverkets perspektiv av viktiga hållpunkter 2004-2018 – samt med slutpunkt 2019 tillagd i efterhand.

I

- 2004** I januari 2004 bildas Uppsala Air AB (senare Uppsala Airport AB) i syfte att utveckla och driva kommersiellt civilflyg på den militära flygplatsen vid Ärna i norra Uppsala. Ett principavtal om detta tecknas mellan Försvarsmakten och Uppsala Air AB. Projektplan börjar utvecklas i samarbete mellan flygbolaget, Försvarsmakten och även Uppsala kommun. Miljökontoret där tar fram ett underlag för ställningstagande i kommunstyrelsen.
- 2005** En majoritet i kommunstyrelsen bestående av S + den dåvarande borgerliga oppositionen meddelar i en skrivelse daterad 6 april 2005 att Uppsala kommun är beredd att pröva idén om civilflyg på Ärna.
- 2007** Den 29 augusti 2007 håller Uppsala Airport Development Forum offentligt möte på Hotell Linné i Uppsala. Vid mötet presenterar Uppsala Air AB sitt civilflygsprojekt. Anläggningsarbetena skulle enligt uppgift från vd dra igång sommaren 2008. Det är nu som en större allmänhet på allvar börjar bli medveten om projektet.
- Mötet på Hotell Linné blir startpunkten för det motstånd som senare samma höst formeras i *Nätverket för ett civilflygsfritt Uppsala* (i fortsättningen "Nätverket"). Detta har sedan dess samordnat motståndet mot projektet inom det civila samhället, inklusive bl a Naturskyddsföreningen och ett stort antal enskilda medborgare. Detta har skett genom opinionsbildning och envist överklagande i många omgångar, genom alla juridiska instanser från Länsstyrelsen till Mark- och miljödomstolen, regeringen och Högsta förvaltningsdomstolen.
 - Den 15 november 2007 håller Försvarsmakten välbesökt samråd med allmänheten om civilflygsprojektet på Folkets hus i Uppsala inför den tillståndsprövning hos Länsstyrelsen som krävs enligt Miljöbalken. Diskussionen är livlig och mycket kritisk. Nätverket uppstod ur en e-postadresslista som cirkulerades vid detta samrådsmöte.
 - I november 2007 säger socialdemokraterna i Uppsala tydligt nej till civilflyg på Ärna. Därmed står de rödgröna partierna (S+Mp+V) på den lokalpolitiska nivån eniga i att motsätta sig projektet. Vid denna tidpunkt styrs kommunen av en borgerlig alliansmajoritet (M+Fp+C), som är positivt inställd till projektet.

- 2010** Den 17 mars 2010 får Försvarsmakten tillstånd att bedriva civil flygfart på Ärna. Länsstyrelsen (dess miljöprövningsdelegation, MPD) ger tillståndet trots tung kritik mot ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) för bristfällighet och dålig överensstämmelse med Miljöbalkens föreskrifter..
- Tillståndet överklagas av Nätverkets juridiska ombud till Miljödomstolen (numera Mark- och miljödomstolen) i Nacka.
- 2011** Enligt Miljöbalken ska alla miljörättsliga beslut som rör bl a Försvarsmakten avgöras av regeringen efter yttrande av Miljödomstolen. Den 18 april 2011 meddelar Miljödomstolen i yttrande att den "avstyrker att tillstånd ges till kommersiellt linjeflyg och övrig utökad civil flygverksamhet" vid Uppsala flygplats (Ärna). Ärendet går alltså nu vidare till regeringen för avgörande .
- 2013** Ärendet blir svårhanterligt för den borgerliga alliansregeringen med centerpartistisk miljöminister. Den 14 november 2013 ger ändå regeringen till slut grönt ljus för civilflyg på Ärna, mot Miljödomstolens avrådan.
- Bland alla dem som förgäves försöker påverka regeringen att följa Miljödomstolen märks även det lokala Centerpartiet i Uppsala, som nu har bytt sida i dragkampen om civilflyg på Ärna.
- 2014** Även regeringens beslut att gå emot Miljödomstolen överklagas dock av Nätverket. Denna gång görs överklagandet på förvaltningsrättslig grund till Högsta förvaltningsdomstolen med hänvisning bl a till brister i Försvarsmaktens upphandling.
- Men den 28 oktober 2014 kommer avgörandet efter muntlig förhandling: "Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast."
 - Därmed har Försvarsmaktens tillstånd för civilflyg på Ärna till slut vunnit laga kraft. Tillståndet gäller i tre år och löper alltså ut den 28 oktober 2017. Nu återvänder dragkampen till den lokala nivån i Uppsala.
 - Den 11 december 2014 beviljar Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun Uppsala Airport AB bygglov för ny terminalbyggnad för civilflyg på Ärna. Beslutet är kuppstartat. Det genomförs, alldeles innan majoriteten i nämnden vid årsskiftet ska ändras till de rödgrönas fördel enligt valutgången i september, utan att invänta yttranden från berörda. Beslutet möjliggörs bara genom att en liberal nämndledamot får ersätta en hastigt jävsförklarad centerpartist.
- 2015** Den 15 november 2015 meddelas att kommunstyrelsen i Uppsala enhälligt riktar skarp kritik mot slutsatserna i försvarets slutrapport om PFAS i Uppsalas grundvatten. Sådana föroreningar upptäcktes redan 2012 och ledde till stängning av sex grundvattenbrunnar. Enligt kommunstyrelsen bryter Försvarsmakten mot Miljöbalkens hänsynsregler i sin hantering av PFAS på Ärna. Remissvaret har utarbetats av kommunens miljöförvaltning.
- Den 20 november 2015 undanröjer Länsstyrelsen i Uppsala län bygglovet för terminal mm efter överklagande från medlemmar av Nätverket.

- 2016** Den 24 maj 2016 meddelas att Uppsala Airport AB har dragit tillbaka sin ansökan om terminalbygge för civilflyg på Ärna. Ordförande i nämnden (S) bedömer att tillstånd för sådant bygge skulle kräva ändring av detaljplanen, som sannolikt inte skulle medges.
- 2017** Försvarsmakten inser att inget kommersiellt civilflyg kommer att starta på Ärna före den 28 oktober 2017 och ansöker därför om förlängt tillstånd. Den 28 maj 2017 medger Miljöprövningsdelegationen (MPD) vid Länsstyrelsen i Uppsala förlängd igångsättningstid till den 28 oktober 2021. Förlängda prövningstider för olika inflygningsvägar och prövning av glykolhantering för avisning av flygplan beviljas också (29 maj).
- Båda förlängningsbesluten överklagas genom Nätverket.
- 2018** Den 4 maj 2018 förklarar Mark- och miljödomstolen (Nacka tingsrätt målen vilande i avvaktan på att Miljöprövningsdelegationen (MPD) först tar ställning till frågan om lämplig plats på flygfältet för civilflygstation. MPD har i sin tur begärt precisering till senast 1 november 2018 från Uppsala Airport AB/Försvarsmakten av deras ansökan om anläggning av civilflygstation.
- Men den 8 juni 2018 meddelar Uppsala Airport AB att bolaget efter fjorton år drar sig ur civilflygsprojektet på Ärna. *"Det har tagit för lång tid och det kommer fortfarande ta lång tid innan man kommer till ett beslut. Kostnaderna blir så höga att aktieägarna beslutat att nu är det slut, säger Frode Skulbru, vd för Uppsala Airport till P4 Uppland."* (P4 Uppland i Sveriges Radio.)
 - Sommaren 2018, när detta skrivs, står alltså Försvarsmakten utan sin partner och utförare i civilflygsprojektet på Ärna. *"Vi har satt igång ett analysarbete,"* säger Mats Gyllander, kommunikationschef på Uppsala garnison, till Upsala Nya Tidning (18 juni 2018). En förfrågan från Nätverket om ytterligare kommentar är tills vidare obesvarad.

2019 *Miljö och hälsa värna – inget civilflyg på Ärna*

- Den 27 februari 2019 meddelar Försvarsmakten i två separata skrivelser till Mark- och miljödomstolen att den drar tillbaka sina ansökningar om förlängd igångsättningstid och förlängda prövotider (FM 2016-2816: 48 respektive FM 2016-2816: 49).

Efter ytterligare en månad upphäver Mark- och miljödomstolen också till allra sist själva de avgörande tillstånden. Detta meddelas i två likalydande "slutliga beslut" (2019-03-28, M 2918-17 respektive M 3816-17).

De två besluten innefattar dessutom – med domstolens egna ord – att alla överklaganden skrivs av från vidare handläggning, eftersom deras ändamål har förfallit.

Nu står det fast:

Inget civilflyg på Ärna!

- *Stafetten går vidare*

Fredagen den 13 september 2019 var ingen otursdag.

Då firade *Nätverket* tillsammans med *FridaysforFuture/Klmatstrejk Uppsala* på Forumtorget i Uppsala:

Ärnaseger och framtidshopp

Se bifogat pressmeddelande (sid 17).

PRESSMEDDELANDE

Fredag 29 augusti 2019

Ärnaseger och framtidshopp på tröskeln till Uppsala Kulturnatt

För tolv år sedan tog en familj i Tuna Backar initiativ till ett Nätverk för ett civilflygsfritt Ärna. Det växte snabbt. Efter idogt arbete lyckades de som engagerade sig i Nätverket omintetgöra de absurda planerna på en lågprisflygplats endast 1 km från bostadsområden och skolor i norra Uppsala.

För bara ett år sedan inledde en 15årig skolflicka i Stockholm en klimatstrejk som kom att växa till en rörelse med påverkanskraft ända upp i regeringar världen över och även FN.

Ensam tar Du kanske ett första steg, men bara tillsammans med andra kan Du bygga en hållbar framtid!

Fredag den 13 september är ingen otursdag. Vi gör den till en hoppets dag – i Uppsala, på ForumTorget, kl 15-17. Vi uppmärksammar Ärnasegern och klimatfrågan och vill stärka framtidshopp med sång, musik och tal från kl 16.

Medverkar gör kören Tonprakt under ledning av Anders Grotherus, koldioxidbantaren och artisten Staffan Lindberg, talespersoner för Nätverket för ett civilflygsfritt Ärna samt #FridaysForFuture/Klimatstrejk Uppsala.

Allmänhet, aktivister och politiker samt media hälsas välkomna att delta – i en anda av fredagshopp!

Nätverket för ett civilflygsfritt Ärna
Uppsala
gm

#FridaysForFuture/Klimatstrejk

gm

//Eva Lena Volk
evalena.volk.rk@folkbildning.net
076-247 2190

//Vera Röös
roosvera04@gmail.com